

Castell d'Eramprunyà vist des de llevant

Geografia i medi natural

El castell d'Eramprunyà s'enlaira a una altitud de 438 m en un estrep rocallós i enclinglerat situat a llevant del massís del Garraf del qual en forma part.

Al seu peu hi ha l'ermita romànica de Santa Maria de Bruguers (segle XIII) des d'on s'enfila el camí fins al castell.

L'entorn natural és format per una brolla d'estepes amb pi blanc, força degradada en algunes zones a causa dels incendis que durant els anys ha patit el massís de Garraf.

La història

Els primers documents en què apareix el nom del castell daten de l'any 957 i concretament del *Cartulari de Sant Cugat del Vallès* i del *Liber Feudorum Maior*. Aleshores consta que els personatges «Ennego» i «Flodeberga» donen al cenobi de Sant Cugat la terra que fou del difunt «Mascharone» dins del terme del «castro Erampruniano»

(posteriorment Eraprugnamo i Eraproniano).

Documents dels anys 976, 977, 978, 986 i 1108 apliquen a Eramprunyà el nom «Rodanes» sense que fins ara hagi quedat aclarit el per què tenint en compte que Rodanes ja és un castell per ell mateix (damunt Martorell).

Els primers senyors del castell foren descendents del matrimoni de Geribert, germà i successor del vescomte barceloní Udalard (defensor de Barcelona l'any 985) i Ermengarda, filla del comte Borrell.

El 993 aquest castell fou assignat a Aimeruts, segona muller de Borrell II, pel testament d'aquest comte si bé el testador condicinava que a la mort d'Aimeruts, el castell fos transmès al fill Ramon Borrell. Cal tenir present que aquest castell era propietat dels comtes de Barcelona i ho fou sense interrupció fins al 1323.

Eramprunyà fou infeudat pels comptes a Gombau de Besora i d'aquest passà al seu gendre Mir Geribert d'Olèrdola. Aquest impulsu noble –nét del comte Borrell II– s'alçà

Visió aèria del castell

contra Ramon Berenguer I proclamant-se «príncep independent d'Olèrdola» i just després d'haver-li prestat jurament (1039). Finalment fou sotmès pel comte barceloní l'any 1059.

Mir Geribert repartí als seus fills Bernat i Arnau els castells d'Eramprunyà, Ribes, Subirats i Lavit, i al seu fill Gombau els de Sant Martí Sarroca i Olèrdola.

Arnau Mir formava part del Consell Reial i entre les funcions que va dur a terme a la cort destaca la seva participació en la redacció dels *Usatges*. Arnau Mir acabà exercint el domini d'Eramprunyà almenys fins al 1098. Després d'ell fou senyor d'Eramprunyà Guillem de Sanmartí (1110), succeït pel seu fill Ferrer el qual, entre els anys 1226 i 1247, va vendre al rei Jaume I el domini útil del castell.

Durant la darrerria del segle XIII foren castlans del castell Saurina de Santa Oliva i el seu marit Bernat de Centelles que mantingué enfrontaments amb el rei.

El 1323, el rei Jaume II, que necessitava diners per a la conquesta de les illes de Sardenya

El castell tal com estava als anys 1920s. Fotografia extreta de l'obra *els Castells Catalans*.

i Còrsega, va vendre de manera perpètua i hereditària a Pere March, el seu tresorer, el castell amb totes les possessions, vassalls, pagesos de remença, terres, conreus, fonts, rius, aigües i aqüeductes, caça i pesca. Els March van ser senyors d'Eramprunyà fins al segle XVII.

Posteriorment el castell va tenir diversos propietaris fins a l'abolició de les senyories jurisdiccionals durant el segle XIX. El 1897 el va adquirir el banquer Manuel Girona.

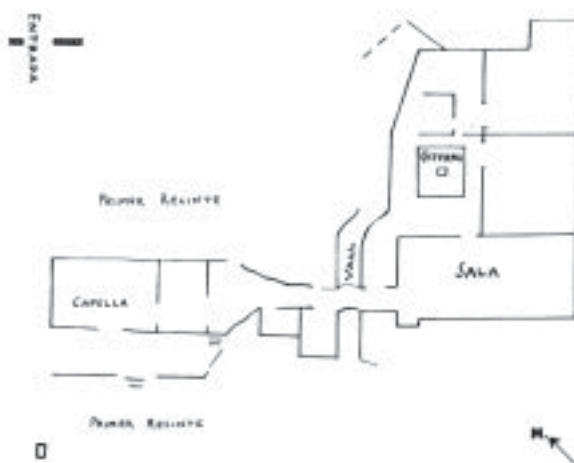
L'edifici

El castell té dos recintes: el sobirà, amb les fortificacions que defensaven el castell i la residència del senyor, i el jussà, amb l'església, el cementiri i una gran cisterna. De l'antic cementiri es conserven set tombes excavades a la roca, sis de les quals són antropomorfes. La seva datació cal situar-la al segle X.

La capella del castell s'esmenta per primera vegada el 981 en el testament d'un vicari comtal del castell d'Eramprunyà. Als segles XI i XII apareix també documentada en diverses deixes testamentàries que es van fer a la parròquia de Sant Miquel.

Almenys des d'abans del 1344, l'església va esdevenir sufragània de Sant Pere de Gavà i consta que el 1552 estava mig aterrada. Es va reconstruir i en va tenir cura un ermità o donat.

Nota: per fer aquest escrit he recollit la major part de la informació històrica de l'escrit del volum I de l'obra sobre els *Castells Catalans* publicada per l'editor Rafael Dalmau l'any 1967 (segona edició del 1990).

Fotografies de Jordi Gironès fetes l'any 1981

Interiors del castells

Murs i sòtans del castell

Sant Miquel d'Eramprunyà

Panoràmica des del castell amb els arcs interiors, la capella de Sant Miquel i la muntanya de la Desfeta al fons